

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญอย่างเด่นชัด ในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การดำเนินธุรกิจ SMEs หมายถึงกิจการอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) กิจการค้าปลีกและค้าส่ง (Wholesaling and retailing) และกิจการบริการ (Service) โดยที่กิจการเหล่านี้มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในธุรกิจของประเทศไทยมาตั้งแต่อดีตถึงในปัจจุบัน การประกอบกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยได้มีส่วนเกื้อหนุนอย่างสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีส่วนกระตุ้นต่อระบบเศรษฐกิจ ในหลาย ๆ ด้านทั้งในด้านการเป็นกิจการที่สร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจ ด้านการสร้างงาน ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มและด้านการสร้างรายได้ ทั้งยังเป็นธุรกิจที่สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ เป็นแหล่งฝึกฝนและพัฒนาทักษะของแรงงาน ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่ หรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคของประเทศ ดังนั้นถ้าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีปัญหาด้านการประกอบการย่อมจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วยเช่นกัน โดยข้อเท็จจริงจากปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก มีผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศเกิดภาวะชะงักงัน (ปราโมทย์ วิชาสุข, 2546 : 6) ทำให้ภาครัฐได้กำหนดนโยบายเพื่อกอบกู้วิกฤติเศรษฐกิจหลายมาตรการ มาตรการหนึ่งก็คือการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการประกอบกิจการใหม่ของผู้ที่ล้มเลิกกิจการใหญ่ หรือผู้ถูกเลิกจ้างแล้วหันมาประกอบธุรกิจส่วนตัว

ข้อมูลในปี พ.ศ. 2545 วิสาหกิจรวมทั้งหมดของประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 1,645,530 ราย ในจำนวนนี้เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 1,639,427 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 99.63 ของวิสาหกิจรวมทั้งประเทศ โดยมีสัดส่วนประเภทธุรกิจภาคการค้าปลีก มีจำนวนทั้งสิ้น 732,593 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.69 ภาคการบริการ มีจำนวนทั้งสิ้น 500,970 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.56 ภาคการผลิต มีจำนวน 356,806 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.76 และภาคการค้าส่ง 49,058 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.99 โดยได้กระจายตัวอยู่ในส่วนภูมิภาคของประเทศ ประกอบด้วย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 511,245 ราย เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 347,827 ราย ภาคเหนือ จำนวน 278,101 ราย ภาคใต้ จำนวน 224,120 ราย ภาคกลาง จำนวน 201,481 ราย และภาคตะวันออก จำนวน 76,653 ราย ทั้งนี้ตามสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 10 จังหวัดแรกของประเทศ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสูงสุดจำนวน 244,349 ราย หรือร้อยละ 14.90 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งประเทศ รองลงมา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 50,824 ราย

เชิงใหม่ จำนวน 41,405 ราย ศรีสะเกษ จำนวน 35,394 ราย ร้อยเอ็ด จำนวน 34,199 ราย นครราชสีมา จำนวน 32,221 ราย สมุทรปราการ จำนวน 31,403 ราย สงขลา จำนวน 27,732 ราย ชลบุรี จำนวน 26,555 ราย และกาฬสินธุ์ จำนวน 26,249 ราย ตามลำดับ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547 : 1)

เนื่องจากจังหวัดสงขลาเป็นเพียงจังหวัดเดียวในภาคใต้ ที่ติดอันดับดังกล่าว และรัฐบาลมีนโยบายกำหนดให้เป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคใต้ มีบทบาทเป็นประตูการท่องเที่ยว (Tourism gateway) ที่สำคัญของประเทศ (สำนักงานจังหวัดสงขลา, 2547 : 1) และเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งการค้า ทำให้เป็นแหล่งลงทุนในอุตสาหกรรมในกลุ่มอาหาร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแช่แข็ง ห้อยเย็น น้ำดื่มและน้ำแข็ง ปลาป่น ผลิตภัณฑ์จากยางพารา และการท่องเที่ยว โรงแรม รีสอร์ท นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้แก่ การก่อสร้างเครื่องจักรกลและยานยนต์ งานโลหะ เครื่องใช้ไฟฟ้า กระดาษ และเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสงขลา, 2547 : 1) ในด้านการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความได้เปรียบมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ตรงที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัวสูงกว่า แต่ก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นคล้ายกับธุรกิจโดยทั่วไป นั่นคือ มีการสำรวจพบว่า การเข้าและออกจากตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะมีอัตราขยายตัวสูง ทำให้เกิดจำนวนธุรกิจที่เลิกกิจการ มีอัตราเพิ่มขึ้นในขณะเดียวกันธุรกิจที่เข้ามาจดทะเบียนใหม่ก็มีอัตราเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสงขลา, 2547 : 1) แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม บางแห่งดำเนินธุรกิจแล้วประสบความล้มเหลว ต้องเลิกกิจการไปด้วยสาเหตุจากการมีปัญหาในการดำเนินธุรกิจ แต่ส่วนใหญ่บางธุรกิจก็ยังคงสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

ด้วยรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย โดยมีส่วนในการจ้างงาน การส่งออก การกระจายรายได้ และผลิตภัณฑ์มวลรวมเป็นส่วนใหญ่ของประเทศ ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับความสนใจอย่างสูงจากทุกฝ่ายในสังคมไทย ประกอบกับผู้วิจัยมีประสบการณ์ในสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นเวลากว่า 10 ปี จากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการที่เข้ามาดำเนินการขอสินเชื่อ ขอคำปรึกษาทางการเงินและอื่น ๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดกับกิจการและผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน การศึกษาข้อมูลดังกล่าวนี้จะเป็นประโยชน์ไม่เพียงแต่สถาบันการเงินเท่านั้น แต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายใหม่ที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ ที่จะสามารถช่วยป้องกันและระมัดระวังปัญหาที่จะเกิดในการดำเนินธุรกิจ อันจะเป็นผลทำให้ธุรกิจของผู้ประกอบการทั้งหลายประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เป็นแกนหลักที่สำคัญในการแก้ปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าและเข้มแข็งอันจะเป็นรากฐาน ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติต่อไป

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารึ้นนี้ โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค
2. การดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. ปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
4. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค

ดรักเกอร์ (Drucker, 2542 : 117-143) ได้กล่าวถึงรากฐานสำคัญอย่างหนึ่งในการตัดสินใจบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีการศึกษาและพิจารณาสภาพความเป็นจริงของปัญหาและอุปสรรค ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นปัญหาได้กว้างไกลและเป็นการพยายามทำความเข้าใจกับปัญหา เพื่อให้ทราบว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้นมีลักษณะเฉพาะ และสามารถแก้ไขได้โดยกฎเกณฑ์หรือหลักการที่เหมาะสม

วีระพล สุวรรณนันต์ (2527 : 7-41) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนสำคัญที่สุดในกระบวนการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรค คือ การศึกษาปัญหาซึ่งเป็นการค้นหาตัวปัญหาและอุปสรรค แล้วกำหนดประเด็น ปัญหาตามสภาพที่เป็นจริง เป็นลายลักษณ์อักษร เคนชัด และเข้าใจง่าย จะช่วยให้การหาสาเหตุของ ปัญหาและการหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคได้ตรงกับความต้องการตามวัตถุประสงค์

วีระ บำรุงรักษ์ (2535 : 3-9) ได้กล่าวถึง การบริหารเป็นเรื่องการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ปัญหาเป็นผลต่างของความคาดหวังกับสภาพที่เป็นจริง การบริหารจะประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ได้อย่างไรนั้น จำเป็นต้องศึกษาและพิจารณาสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวกับความคาดหวังตามนโยบาย ที่กำหนดไว้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพให้ถูกต้อง ชัดเจน และต้องเข้าใจปัญหา ก่อน จึงจะศึกษาหาสาเหตุ ของปัญหาและอุปสรรคนั้น และแนวทางการแก้ไขต่อไปในอนาคต

สุรพันธ์ ยนต์ทอง (2533 : 33-174) ได้กล่าวถึง การบริหารงานใด ๆ เช่น การบริหาร ตามวัตถุประสงค์ การบริหารแบบกลุ่มควบคุมคุณภาพ การบริหาร โดยอาศัยระบบการวางแผนและการจัดทำ งบประมาณหรือการบริหารเชิงระบบ ล้วนแต่เริ่มต้นจากการค้นหาปัญหาและอุปสรรค และวิเคราะห์ถึง

สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคให้ชัดเจนก่อน จึงจะวางแผนและดำเนินการแก้ไข ตลอดจนประเมินผลในการแก้ไขปัญหาแล้วนำผลไปปฏิบัติงานอีกตามลำดับ

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคเป็นภารกิจที่องค์กรต้องปฏิบัติ เพื่อค้นหาตัวปัญหาและอุปสรรคแบบเจาะลึก เพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรค นำมากำหนดประเด็นปัญหา ซึ่งเป็นผลต่างระหว่างความคาดหวังของนโยบายที่กำหนดไว้กับสภาพที่เกิดขึ้นจริงทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ แล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนแก้ไข หรือวางแผนการปฏิบัติงานให้ตรงกับความต้องการตามวัตถุประสงค์อย่างเหมาะสม

ดังนั้นการบริหารงานที่ประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์จะต้องมีการศึกษา พิจารณาทำความเข้าใจ ค้นหาตัวปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริง เพื่อกำหนดประเด็นหาแนวทางวางแผนและแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงต่อไป

2. การดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถใช้หลักการในการจัดการธุรกิจโดยทั่วไปมาปรับใช้ได้เป็นอย่างดี โดยการใช้หลักการในการจัดการที่เรียกว่า แนวความคิดดั้งเดิมที่มีการกำหนดขั้นตอนการจัดการออกเป็น 3 ขั้นตอน คือการวางแผน การดำเนินธุรกิจ หรือการจัดการองค์กรธุรกิจ และการควบคุม หรือการติดตามประเมินผล มาเป็นพื้นฐานในการจัดการ ทั้งนี้เพราะว่าเป็นวิธีการจัดการที่ง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน สามารถที่ปฏิบัติได้อย่างดีและเป็นการจัดการที่เป็นระบบรวมทั้งเหมาะสมในการตัดสินใจในกิจการที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก (จรวย เพชรรัตน์, 2539 : 16)

การบริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประสบผลสำเร็จ จะควบคู่ไปกับแรงจูงใจของเจ้าของกิจการ และควมมีคุณสมบัติเป็นบุคคล ที่มีความสามารถพิเศษในด้านการดำเนินธุรกิจ หากจะพิจารณาอย่างกว้าง ๆ จะเห็นว่าการบริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประสบความสำเร็จเกิดจากปัจจัยสำคัญ 6 ประการ คือ (เชาว์ โรจนแสง, 2541 : 14)

1. การเกิดโอกาสทางธุรกิจ
2. ความสามารถในการจัดการ
3. ปัจจัยด้านบุคคล
4. การฝึกฝนและประสบการณ์
5. การมีหัวทางธุรกิจ
6. มีวิธีการบริหารธุรกิจที่ทันสมัย

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นกลุ่มธุรกิจที่สำคัญที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ไปรอดได้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะ ประสบความสำเร็จ ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544 : 2)

1. ตัวผู้ประกอบการ

2. การสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐบาลและเอกชน

ดังนั้นในหลักของการจัดการองค์กร คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะขององค์กร และการสนับสนุนจากภาครัฐ จึงมีผลทำให้การดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประสบผลสำเร็จ

3. ปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกิดขึ้นเหมือนกับธุรกิจโดยทั่วไป และการที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากกิจการขนาดใหญ่ในบางเรื่อง ซึ่งอาจสรุปสาเหตุของการล้มเหลวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากข้อมูลที่ได้จากเจ้าของกิจการที่ธุรกิจประสบความสำเร็จ และเจ้าหน้าที่ของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้ (เชาว์ โรจนแสง และคณะ, 2545 : 19 -21)

1. ธุรกิจอยู่ในภาวะตกต่ำ
2. ขาดประสิทธิภาพในการบริหาร
3. ขาดแคลนเงินทุน
4. มีหนี้สูญเป็นจำนวนมาก
5. มีคู่แข่งที่แข็งแกร่ง
6. มูลค่าของสินทรัพย์ของกิจการตกต่ำ
7. ทำเลที่ตั้งไม่ดี
8. ดอกเบี้ยเงินกู้สูงเกินไป
9. ไม่ต้องการเปลี่ยนไปทำธุรกิจอย่างอื่น

การวิจัยในวารสารผู้ประกอบการของประเทศสิงคโปร์ (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2542 : 80-81) ได้กล่าวไว้ว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวนไม่น้อยที่ต้องล้มเลิกกิจการไปภายใน 5 ปีแรก โดยเฉพาะกิจการขนาดเล็กมักจะมีโอกาสล้มเหลวในระยะเวลา 2-3 ปีแรก แต่ถ้ากิจการยืนหยัดอยู่ได้มากกว่า 7 ปี โอกาสที่จะอยู่รอดและขยายตัวและเติบโตต่อไปได้ ก็จะมีมากขึ้น และพบว่าปัญหาของการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้แก่การขาดซึ่งจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ การจัดการที่ไม่ดีพอ การขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญ การขาดแรงงานที่มีฝีมือ ต้นทุนการผลิต การแข่งขันสูง ประสิทธิภาพการผลิต และปัญหาจากการไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

โดยทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความได้เปรียบกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ตรงที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัวกว่า โครงสร้างองค์กรที่ค่อนข้างแบนราบ สามารถตัดสินใจการดำเนินงานได้รวดเร็ว สามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้ง่าย และการปรับเปลี่ยนต่าง ๆ สามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ถึงแม้จะมีข้อได้เปรียบแต่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็ยังมีปัญหา (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544 : 1-2) ประกอบด้วยปัญหา 3 ด้าน คือ

1. ข้อจำกัดด้านการเงิน คือ มีเงินทุนจำกัด
2. ข้อจำกัดด้านการวิจัยและพัฒนา
3. ข้อจำกัดเรื่องช่องทางการจัดจำหน่าย

จากเอกสารประกอบการสัมมนาเชิงระดมความคิด โครงการรายงานสถานการณ์ SMEs ปี พ.ศ. 2544 โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยพัฒนาประเทศไทย ณ โรงแรมเจบี อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2545 ระบุถึงปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและแนวทางแก้ไขมีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาคุณสมบัติของผู้ประกอบการ
 - 1.1 ผู้ประกอบการต้องไม่เป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)
 - 1.2 โครงการที่เสนอต้องมีความเป็นไปได้ (ซึ่งสถาบันการเงินจะพิจารณาละเอียดทั้งด้านการตลาด เทคนิค การเงิน การจัดการ ฯลฯ)
2. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ
 - 2.1 การบริหารจัดการเป็นแบบครอบครัว
 - 2.2 ขาดการวางแผนธุรกิจที่เป็นระบบ
 - 2.3 ขาดการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารองค์กร
3. ปัญหาด้านการขาดทรัพยากรมนุษย์
 - 3.1 บุคลากรมีความรู้ต่ำ
 - 3.2 ขาดการจัดฝึกอบรมที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
 - 3.3 ปัญหาความถี่ในการเข้าออกของคนงาน
4. ปัญหาการเงิน
 - 4.1 กิจการเล็กมีสินทรัพย์ถาวรน้อย ทำให้ขาดหลักประกันเงินกู้
 - 4.2 ไม่มีแผนการเงินในการดำเนินธุรกิจ ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ
 - 4.3 ไม่มีระบบการบริหารจัดการทางการเงินที่ดี
 - 4.4 ผู้ประกอบการไม่ค่อยทราบข้อมูลแหล่งสินเชื่อ มีทางเลือกทางใดบ้าง
 - 4.5 ไม่มีความรู้ ความสามารถในการระดมเงินจากตลาดทุน

5. ปัญหาทางบัญชี

5.1 บัญชีไม่ได้มาตรฐานสากล

5.2 ขาดความชัดเจน

5.3 ขาดหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี ทำให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่น่าเชื่อถือ

6. ปัญหาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

6.1 ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการผลิต เครื่องจักร เทคโนโลยีสารสนเทศ

6.2 ขาดความล่าช้าในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้

6.3 ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ด้านเทคโนโลยี

6.4 ขาดทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีที่ชัดเจนเป็นระบบในการสนับสนุน SMEs

6.5 โครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารไม่ได้มาตรฐานและมีต้นทุนค่าบริการสูง

6.6 ขาดความรู้ด้านกฎหมายรองรับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เกิดและมีอยู่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับความสนใจในการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาลอันเป็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (จรวาย เพชรรัตน์, 2539 : 20-21)

1. ปัญหาขาดแคลนเงินทุน

2. ปัญหาขาดความสามารถในการบริหาร

3. ปัญหาความยากในการจัดหาและรักษาบุคลากร

4. ปัญหาทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสม

5. ปัญหาขาดความรู้ในการวิเคราะห์ธุรกิจที่สมควรดำเนินการ

ดังนั้นประเด็นของปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย จึงประกอบด้วยปัญหาด้านเงินลงทุน ด้านการเงิน ด้านบัญชี ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ตลอดจนปัญหาอื่น ๆ ที่มีผลทำให้การดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

4. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ

สุทธิรักษ์ ฅมยาศิริกุล (2545) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้

1. มีความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ จะแสดงออกมาทางด้านบุคลิกภาพ ความมั่นคงทางจิตใจ ความสามารถในการเข้าสมาคม มีใจกว้างคิดถึงบุคคลอื่นมีความเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น เพื่อการประสานงานที่ดีต่อกันทั้งลูกค้าและลูกน้อง

2. ความสามารถด้านการติดต่อสื่อสาร คือ ความชำนาญในการแจ้งข้อมูลข่าวสารด้วยการเขียนหรือการบอกเล่าให้ผู้อื่น ลูกน้อง ลูกค้า ได้ถูกต้อง กระจ่างและเข้าใจได้โดยก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

3. ความรู้ทางเทคนิค คือ ความชำนาญของผู้ประกอบการในการทำงานแต่ละอย่างว่าจะป็นงานขาย เทคนิคการขาย การประกอบชิ้นส่วนของอุปกรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลการเงิน

4. ความสามารถในการตัดสินใจ คือ มีความชำนาญในการคัดเลือกแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมให้กับธุรกิจ ผู้ประกอบการจะประเมิน โอกาส วิเคราะห์ และตัดสินใจอย่างเฉียบแหลม เพื่อนำธุรกิจไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้า

เชน และวิลเบอร์ (Shane and Wilber, 1985 : 517-519) ได้สรุปถึงคุณลักษณะของผู้บริหารไว้ 13 ประการ คือ

1. เป็นผู้หนักแน่นและมีวิจรรณญาณ
2. มีความมานะ อดทน และตั้งใจจริงในการทำงาน
3. เชื่อมั่นในตนเอง
4. ทำตัวให้เป็นที่น่าเชื่อถือของผู้ร่วมงาน
5. มีใจกว้าง
6. ให้ผู้ร่วมงานได้ปฏิบัติงานของตนอย่างเต็มที่
7. ทันทต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ
8. ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
9. มีปัญญา
10. มีมนุษยสัมพันธ์
11. มีอารมณ์มั่นคง
12. มีระเบียบวินัย
13. เป็นผู้ใฝ่การศึกษาหาความรู้

มุสตี รุมาคม และเกคินี วิฑูรชาติ (2529 : 36-40) ได้กล่าวถึงเจ้าของธุรกิจขนาดย่อมคือ ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้จัดระเบียบ แม้แต่ส่วนที่เล็กที่สุดของธุรกิจ และเป็นผู้รับความเสี่ยงจากการประกอบการ ลักษณะของผู้ประกอบการจึงมีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจ คือ

1. แรงผลักดันหรือแรงจูงใจให้บุคคลทำงาน
2. ความสามารถด้านจิตใจ
3. ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์
4. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
5. ความรู้ทางเทคนิค

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2523 :74-76) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ คือมีอิทธิพลในตนเองสูงกว่าอิทธิพลอื่น ๆ ของบุคคลในกลุ่มและสามารถชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานได้ง่าย คุณสมบัติด้านนี้ประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ คือ

- 1.1 มีความร่าเริงแจ่มใส และอดทน
- 1.2 มีความสามารถในการตัดสินใจ
- 1.3 มีความสามารถในการจูงใจคน
- 1.4 มีความรับผิดชอบ
- 1.5 มีความฉลาดและไหวพริบดี
- 1.6 มีความขยันขันแข็ง
- 1.7 มีความเสียสละ
- 1.8 มีบุคลิกภาพดี
- 1.9 ความเป็นประชาธิปไตย

2. มีความรู้และประสบการณ์ เป็นคุณสมบัติเกี่ยวกับงานอาชีพของผู้บริหาร โดยเฉพาะเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่ง ได้แก่

- 2.1 มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของคน
- 2.2 มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษา
- 2.3 มีความรู้เท่าทันเหตุการณ์
- 2.4 มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาการบริหาร

3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี ผู้บริหารจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญคือ

- 3.1 ยิ้มแย้มแจ่มใส
- 3.2 มีความเสมอต้นเสมอปลาย
- 3.3 ยกย่องชมเชย
- 3.4 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3.5 มีความยืดหยุ่น
- 3.6 เปิดเผย
- 3.7 เป็นกันเอง

4. มีคุณธรรมสูง คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหารให้ประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีงาม ได้แก่

- 4.1 มีความยุติธรรม
- 4.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจงรักภักดี
- 4.3 มีศีลธรรม

5. เป็นผู้มีความสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร (2524 : 9-10) ได้ให้แนวทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำที่ดีไว้ 4 ประการ คือ เป็นผู้ที่มีภูมิฐาน ภูมิรู้ มีคุณธรรม และความชัดเจนในศิลปะ

ความภูมิฐาน หมายถึงความสง่าผ่าเผย ความสะอาดหมดจด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความพอเหมาะพอดีของรูปร่าง เครื่องแต่งกาย ท่วงทีกริยาท่าทางและวาจา ความเป็นผู้ภูมิฐานนั้น แสดงถึงบุคลิกลักษณะแห่งการเป็นหัวหน้าหรือผู้นำ ทำให้คนทั้งหลายมีความพึงพอใจ ความยำเกรง และมีความเชื่อถือศรัทธา

ภูมิวุฒิ หมายถึงความเป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ จะต้องมีความรู้เฉพาะวิชาการ ในหน้าที่โดยตรงให้แตกฉาน และจะต้องมีความรู้ในวิชาการแขนงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการงานในหน้าที่ นอกจากนั้นจะต้องมีความรู้ทั่วไปอย่างดี วิชาความรู้ดังกล่าวมีส่วนสัมพันธ์และการเกี่ยวพันซึ่งกัน และกัน เป็นเครื่องมืออันจำเป็นสำหรับใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ฉะนั้นผู้นำจะต้องพยายามเรียนรู้ ให้มากทั้งจากในตำรา และการเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ และจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้เพื่อจะได้ ทราบถึงเหตุการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาผู้นำ ที่ขาดหรือหย่อนความรู้หรือภูมิวุฒิย่อม จะขาด ความเชื่อถือในด้านความรู้ และความสามารถจากผู้ใต้บังคับบัญชา อันจะเป็นต้นเหตุแห่งปัญหา ของการปกครองบังคับบัญชาในที่สุด

ภูมิธรรม หมายถึงความเป็นผู้มีความประพฤติดี มีวินัย จิตใจมีศีลธรรมจรรยา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้นำที่สำคัญที่สุด

ความชัดเจนในศิลปะ หมายถึงความเป็นผู้มีความสามารถประยุกต์หรือผสมผสาน คุณสมบัติภูมิฐาน ภูมิวุฒิ และภูมิธรรมเข้าด้วยกัน ผู้นำที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่เจนจัดทั้งการพูด การเขียนและ การกระทำได้อย่างเหมาะสม

5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหารงานให้ธุรกิจดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จนั้น หน้าที่ในการบริหาร ของผู้ประกอบการเป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการดำเนินงาน (สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภา สถาบันราชภัฏ, 2545 : 48) อันประกอบด้วย

1. หน้าที่ด้านการตลาด (Marketing function) การตลาดถือเป็นหัวใจสำคัญอันจะทำให้ ธุรกิจเจริญเติบโต เป็นการนำสินค้าหรือบริการไปยังผู้แทนจำหน่ายหรือผู้บริโภคคนสุดท้าย ดังนั้น ในการใช้ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing mix) มาวางแผนและพัฒนาตำแหน่งในตลาดเพื่อขยาย ส่วนแบ่งการตลาดที่จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ

2. หน้าที่ด้านการผลิต (Production function) การผลิตเป็นหน้าที่ของกระบวนการผลิต วัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งรวมถึงการเก็บรักษาวัตถุดิบ การบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ด้วย

3. หน้าที่ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management function) คนเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้ธุรกิจดำเนินกิจกรรมไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของธุรกิจ ดังนั้น

กระบวนการสรรหา การคัดเลือก การบริหารค่าตอบแทน การประเมินผลการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม พัฒนาบุคคลจึงเป็นภารกิจที่ธุรกิจต้องให้ความสำคัญ เพราะบุคลากรที่มีคุณภาพจะทำให้การดำเนินงานของธุรกิจประสบความสำเร็จ

4. หน้าที่ด้านการเงินและการบัญชี (Finance and Accounting function) เป็นการเก็บบันทึกข้อมูลเอกสารในการดำเนินงาน การจัดทำระบบบัญชี จัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจลงทุน และให้ผู้บริหารรู้สถานการณ์ดำเนินงานของธุรกิจ

ธงชัย สันติวงษ์ (2532 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าเป็นงานของหัวหน้าที่จะต้องกระทำเพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีคนมารวมกันเพื่อร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้สำเร็จผลโดยได้ประสิทธิภาพ หรือการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำให้สำเร็จ

นภาพร ชันชนภา (2528 : 65) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าบุคคลที่สามารถนำ 4 M อันได้แก่ เงิน (Money) กำลังคนแรงงาน (Manpower) วัสดุคิป์ (Material) และเครื่องจักร (Machinery) ซึ่งมีการวางแผนสำหรับอนาคต การจัดการองค์กร การสั่งงานให้บุคคลปฏิบัติงาน และการควบคุมกิจการ

ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารงานด้านการตลาด การผลิต การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการบริหารการเงินและบัญชี ซึ่งจะเป็ปัจจัยที่ช่วยให้อการดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (<http://www.ismed.or.th/intro-smed/quotation.html>, 2545) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

1. ปัญหาด้านการตลาด วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่มักก่อดบสนองความต้องการของตลาดในท้องถิ่นหรือตลาดภายในประเทศ ซึ่งยังขาดความรู้ความสามารถในด้านการตลาดในวงกว้าง โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ ขณะเดียวกันขาดเครื่องอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการคมนาคมขนส่ง ตลอดจนการเปิดเสรีทางการค้า ทำให้วิสาหกิจขนาดใหญ่รวมทั้งสินค้าจากต่างประเทศเข้ามา สามารถแข่งขันกับสินค้าในท้องถิ่นหรือในประเทศที่ผลิตโดยกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น

2. ปัญหาขาดแคลนเงินทุน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มักประสบปัญหาขอู้เงินจากสถาบันทางการเงิน เพื่อมาลงทุนหรือขยายการลงทุนหรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบและขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ทำให้ต้องพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ และต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูง

3. ปัญหาด้านแรงงาน ที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีปัญหาการเข้าออกสูง กล่าวคือ เมื่อมีฝีมือและมีความชำนาญมากขึ้น ก็จะย้ายออกไปทำงานในโรงงานขนาดใหญ่ ที่มีระบบและผลตอบแทนที่ดีกว่า จึงทำให้คุณภาพของแรงงานไม่สม่ำเสมอ การพัฒนาไม่ต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพสินค้า

4. ปัญหาข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิต โดยทั่วไปวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มักใช้เทคนิคการผลิตไม่ซับซ้อน เนื่องจากการลงทุนต่ำ และผู้ประกอบการพนักงานขาดความรู้พื้นฐานที่รองรับเทคนิควิชาที่ทันสมัย

5. ปัญหาข้อจำกัดในด้านการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มักขาดความรู้ในการจัดการหรือการบริหารใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ โดยเรียนผิดเรียนถูกเป็นหลัก อาศัยบุคคลในครอบครัว หรือญาติพี่น้องมาช่วยงานการบริหารงานภายใน ลักษณะนี้แม้จะมีข้อดีในเรื่องการดูแล โดยทั่วไปแต่เมื่อกิจการเริ่มขยายตัวขึ้น หากไม่ปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบก็มักจะมีปัญหาขึ้นได้

6. ปัญหาการเข้าถึงบริการส่งเสริมของรัฐ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก จัดตั้งกิจการที่มีรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่น ห้างแถว ไม่มีการจดทะเบียนโรงงาน ทะเบียนการค้า ดังนั้น กิจการโรงงานเหล่านี้จึงค่อนข้างปิดตัวเองในการเข้ามาใช้บริการของรัฐ เนื่องจากปฏิบัติไม่ค่อยถูกต้องเกี่ยวกับการเสียภาษี การรักษาสิ่งแวดล้อม หรือการรักษาความปลอดภัยที่กำหนดตามกฎหมาย

7. ปัญหาข้อจำกัดด้านการบริการส่งเสริมพัฒนาองค์กรภาครัฐ และเอกชน การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผ่านมา ได้ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาแรงงาน หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวนมากและที่กระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ ประกอบกับข้อจำกัดของหน่วยงานดังกล่าว เช่น เรื่องการขาดงบประมาณ การขาดบุคลากร จำนวนสาขาของภูมิภาค การให้บริการสนับสนุนต่าง ๆ จึงไม่อาจสนองความต้องการได้เพียงพอ

8. ปัญหาข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยทั่วไป มีจุดอ่อนในการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ เช่น นโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐ

วรวรรณ ชิตอรุณ (2541 : 6-8) ได้ศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ปัญหาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย พบว่าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมประสบปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาด้านการบริหาร โครงสร้างและสถานภาพกิจการ

1.1 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหาร การวางแผน การผลิต การเงิน การบัญชี และการตลาด

1.2 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม มีความรู้จำกัดเฉพาะด้าน

2. ปัญหาด้านการผลิตและการจัดการวัตถุดิบ ไม่มีความรู้ในการจัดการเครื่องจักรที่มีการใช้เทคโนโลยีสูง ขาดการควบคุมคุณภาพและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์
3. ปัญหาด้านการจัดการบุคคลทำให้แรงงานขาดวินัยในการทำงานมีการขาดงานสูงและยังมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมืออีกด้วย
4. ปัญหาด้านการเงิน ขาดการจัดการด้านการเงินที่ดี ทำให้เกิดสัดส่วนหนี้สิน สูงกว่ากิจการขนาดใหญ่ ภาระดอกเบี้ยสูง ขาดสภาพคล่อง
5. ปัญหาด้านการตลาด วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขยายฐานด้านการค้าได้ยากเนื่องจากต้องพึ่งพาดตลาดท้องถิ่นเป็นหลัก ไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกด้วยปัจจัยราคา และคุณภาพสินค้า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มักผลิตเกินความต้องการของตลาด เพราะขาดความรู้ในการจัดการด้านการตลาด และการกระจายสินค้า

เสถียร ลำสมุทร (2511 : 1) ได้ศึกษาถึงบทบาทของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม : ศึกษาเฉพาะกรณีการบริหารงานตามโครงการเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นการศึกษาหน้าที่ของสำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ธนาคารกรุงไทย จำกัด และกระทรวงการคลัง เนื่องจากการบริหารงานตามโครงการเงินกู้นี้ หน่วยราชการและหน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่ร่วมกัน และการประสานงานปฏิบัติหน้าที่โดยมีคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่ตัดสินใจขออนุมัติให้เงินกู้ ออกระเบียบกฎเกณฑ์ และมีอำนาจกำหนดประเภทอุตสาหกรรมอยู่นอกหรือในวงที่ต้องการช่วยเหลือ 1) ปัญหาในการพิจารณากำหนดประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่นอกหรือในวงที่ต้องการช่วยเหลือทางการเงินทั้งนี้เป็นเพราะการพิจารณากำหนดอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการซึ่งส่วนใหญ่มาจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงที่เกี่ยวข้องมาจากองค์การธุรกิจเอกชนน้อย 2) การศึกษาหลักทรัพย์ของผู้ขอคู้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ธนาคาร กรุงไทย จำกัด มักปรากฏว่าอัตราหลักทรัพย์ไม่ตรงกับราคาของผู้ขอคู้ ทำให้ผู้ขอคู้ได้เงินน้อยกว่าที่คาดหมาย ควรมีสถาบันค้ำประกันเงินกู้ตามแบบที่ได้ดำเนินการอยู่ในญี่ปุ่นซึ่งจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ 3) การเก็บเงินตามสัญญามักจะล่าช้า ลูกหนี้นำดอกเบี้ยชำระไม่ทันตามกำหนด 4) การควบคุมกิจการเงินกู้จากกระทรวงการคลังไม่ควรมากเกินไปเพราะจะเป็นการลดความเป็นอิสระในการสั่งงานภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากเกินไป 5) การพิจารณาโครงการเงินกู้ไม่ควรให้คั้งค้างรอการพิจารณาอยู่มาก ควรมีอนุกรรมการถาวรเพื่อกรณีโดยเฉพาะเป็นพิเศษ

สมภักดิ์ เสวตพงศ์ (2544 : 43-44) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม พบว่าประเทศไทยควรใช้นโยบายและมาตรการในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

1. ด้านการตลาด ควรมีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาระบบการจัดการด้านการตลาดให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการให้ความรู้ในการคัดเลือกสินค้ามาจำหน่าย การจัดวางสินค้า ช่องทางการกระจายสินค้าการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองเพื่อสร้างความสามารถในการเจรจาเชิงธุรกิจ
2. ด้านการเงิน ควรมีการตั้งวงเงินที่จัดสรรสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อช่วยเหลือธุรกิจเอสเอ็มอี รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการทราบในด้านวงเงินกู้ วิธีการขั้นตอน และเอกสารที่จัดเตรียมในการติดต่อขอกู้
3. ด้านการบริหารและการจัดการต่าง ๆ ควรให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการด้วยการให้ความรู้ และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนปรับปรุงกิจการ รวมทั้งให้ความสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพด้านการบริหารและการจัดการให้มีมาตรฐาน โดยเฉพาะการจัดทำระบบบัญชีให้ถูกต้องและสามารถนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ในการวางแผนการจัดการองค์กร
4. ด้านกฎระเบียบและนโยบายรัฐ ควรมีการตั้งศูนย์กลางอำนวยความสะดวก โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการติดต่อประสานงานกับภาครัฐให้เสร็จสิ้น ลดขั้นตอนด้านกฎหมาย รวมทั้งกำหนดมาตรฐานการประกอบการที่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
5. ด้านอื่น ๆ เช่นการจ้างแรงงาน ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการไม่มีปัญหาด้านขาดแคลนแรงงาน แต่มีปัญหาด้านค่าจ้างแรงงานและความกระตือรือร้นในการทำงาน ควรมีการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาฝีมือแรงงานและควบคุมค่าจ้างแรงงานให้มีความเหมาะสม

อำนาจ เขื่อนสันเทียะ (2543 : 1) ได้ศึกษาสู่ทางตลาดอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย พบว่าอุปสรรคที่เป็นข้อจำกัดทางด้านการตลาดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบมาจากนโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นให้มีการผลิตเพื่อส่งออกมากกว่าที่จะสนับสนุนตลาดภายในประเทศ ประกอบกับอุตสาหกรรมรายใหญ่ ซึ่งมีศักยภาพเหนือกว่า จึงไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมรายย่อยให้ขึ้นมาเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุนของตนเอง จึงทำให้ขาดการเชื่อมโยงสนับสนุนด้านการผลิตและการตลาดระหว่างกัน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขาดเทคโนโลยีในกระบวนการผลิต เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง ได้แก่การมีตลาดส่งออกหลัก เป็นตลาดขนาดใหญ่เพียงไม่กี่ประเทศ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับตลาดส่งออกเหล่านี้ เช่น ภาวะถดถอยทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป และการจัดการระบบการค้าที่สามารถลดต้นทุนดำเนินการให้ต่ำลงของกลุ่มผู้ค้าในต่างประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อสินค้าไทยที่ถูกรอราคาสินค้าลงอย่างมากในปัจจุบัน โอกาสทางการตลาดของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของหน่วยงานที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มศักยภาพลดข้อจำกัดในการดำเนินธุรกิจ และความสามารถในการประกอบการ ซึ่งจะต้องพัฒนาทั้งด้านการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ความซื่อสัตย์ในการดำเนินธุรกิจ และวิธีการเข้าถึงกลุ่มผู้ซื้อในตลาดจำหน่ายสินค้า

ปรียานุช อภิภูณโยภาส (2530 : 1) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมขนาดย่อมถึงสภาพการผลิตที่เป็นอยู่ปัจจุบัน การดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตของอุตสาหกรรมขนาดย่อมและเสนอมาตรการ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมเกษตรและวิสาหกิจอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานครและ 5 จังหวัดใกล้เคียง จำนวน 100 ราย พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการคัดเลือกวัตถุดิบโดยคำนึงถึงคุณค่ามากที่สุด สำหรับผู้บริหารได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ปัญหาที่พบมาก คือ ปัญหาด้านแรงงาน การจัดการ เทคโนโลยี และปัญหาความไม่แน่นอนของวัตถุดิบ

นฤตม์ เทอดสถีรศักดิ์ (2542 : 1) ได้กล่าวถึงบทบาทของภาครัฐการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ประกอบด้วย 3 กลุ่มกิจการหลักคือ การผลิต (ครอบคลุมถึงการเกษตร อุตสาหกรรมและเหมืองแร่) การค้า (ครอบคลุมค้าส่งและค้าปลีก) และการบริการ SMEs มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย เนื่องจากเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่สุด มีจำนวนเกือบ 400,000 ราย คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้ประกอบการที่มีทั้งหมดในประเทศ หากนับเฉพาะกิจการอุตสาหกรรม ขณะนี้มี SMEs ขึ้นทะเบียนที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 130,000 โรง คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 98 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทุกขนาด โดย SMEs มีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เป็นแหล่งผลิต และรองรับแรงงานขนาดใหญ่ของประเทศ เพื่อสร้างเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งผลิตสินค้าและบริการทดแทนการนำเข้า เป็นแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์ โดยเฉพาะนักลงทุนหน้าใหม่ ด้วยการเริ่มต้นจากธุรกิจเล็ก ๆ SMEs จะช่วยให้การผลิตครบวงจรบทบาท SMEs ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ปล่อยสินเชื่อให้แก่ SMEs นอกจากนี้กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ซึ่งมีบทบาทช่วยเหลือในการพัฒนา ด้านเทคโนโลยี ด้านการผลิต ด้านการจัดการ การฝึกอบรม การสัมมนาให้คำปรึกษาด้านการจัดการธุรกิจ

ไชยันต์ พงษ์พริ้ง (2537 : 5-156) ได้ศึกษาถึงบทบาทของภาครัฐกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาค เพื่อวิเคราะห์ถึงบทบาทของ อุตสาหกรรมขนาดย่อมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านการจ้างงาน ด้านรายได้ และความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยทำการศึกษาใน 3 ประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมด้านอาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ อุตสาหกรรมด้านสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ จากการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นแหล่งรองรับการจ้างแรงงานที่สำคัญ และจำนวนแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี โดยในภูมิภาคอุตสาหกรรมอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่สามารถรองรับแรงงานได้มากกว่าอุตสาหกรรมทางด้านอื่น ๆ ส่วนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีการจ้างแรงงานมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ

อุตสาหกรรมขนาดย่อม ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นและจะแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค และอุตสาหกรรมที่มีค่าจ้างแรงงานสูงที่สุดคือ อุตสาหกรรมไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้ อุตสาหกรรมขนาดย่อมในภูมิภาคมีความเชื่อมโยงไปข้างหน้าหลังกับภาคเกษตรกรรมมากกว่าในเขตกรุงเทพและปริมณฑล โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารมีความเชื่อมโยงกับภาคเกษตรกรรมมากที่สุด และมีความการเชื่อมโยงไปข้างหน้าเพื่อบริโภคภายในท้องถิ่น โดยอุตสาหกรรมอาหารมีความเชื่อมโยง กับสาขาทางด้านพาณิชย์มากที่สุด ส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมไม้ มีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมด้วยกันเองมากที่สุด

จิระ เลิศคอนสาร (2531 : 28) ได้วิเคราะห์ถึงสถานภาพทางการเงินของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม : ศึกษาเฉพาะกรณีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าปัญหาสำคัญของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

1. ปัญหาในด้านการผลิต

1.1 ปัญหาด้านวัตถุดิบ ได้แก่ การขาดแคลนวัตถุดิบ วัตถุดิบมีคุณภาพต่ำ ราคาวัตถุดิบแพง ตลอดจนอุปสรรคอันเกิดจากระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

1.2 ปัญหาความล่าช้าของเทคโนโลยีในการผลิตสินค้า

1.3 ปัญหาการเงิน การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน

1.4 ปัญหาแรงงาน ด้านแรงงานขาดทักษะการเข้าออก ของการทำงานตามฤดูกาล เป็นปัญหาที่ปรากฏมากในอุตสาหกรรมวิศวกร อุตสาหกรรมอาหาร

1.5 ปัญหาการตลาด การตลาดของสินค้าอุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมภูมิภาค มีขอบเขตแคบ

2. ปัญหาด้านการสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับความสามารถในการให้บริการ เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก กระจายอยู่ทั่วไปในหลายท้องที่ การให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพจึงทำได้ยาก นอกจากนี้มาตรการสนับสนุนต่างๆ ที่กำหนดขึ้นมีผลไปถึงอุตสาหกรรมขนาดย่อมเพียงแต่น้อยมักก่อให้เกิดความเสียเปรียบกับอุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมภูมิภาค

อภิเชก ปั้นสุวรรณ และคณะ (2547 : 17 -20) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคตะวันตก พบว่า

1. ปัญหาทางด้านวัตถุดิบ ภูมิภาคตะวันตกมีปัญหาการลดลงของพื้นที่การเกษตรและความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ที่ทำให้วัตถุดิบขาดแคลน ทำให้ต้นทุนวัตถุดิบสูงและไม่มีศักยภาพหรืออำนาจต่อรองในการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ จนเป็นเหตุให้ผู้ประกอบการหลายรายต้องเลิกกิจการ

2. ปัญหาทางด้านเงินลงทุน กิจการส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกษตรพื้นฐานมีการขยายตัว

ในอัตราไม่สูง การระดมทุนจึงได้จากการออมของครัวเรือน และเครือข่าย ในขณะที่ยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้นใหม่เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ทุนสูง กิจกรรมต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนจำนวนมากจึงอาศัยการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์

3. ปัญหาด้านการตลาด ผู้ประกอบการขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในด้านคุณภาพและรูปแบบให้ทันสมัย สินค้าขาด Brand name ประกอบกับขาดการวางแผนการจัดการด้านการตลาดที่ดี ทำให้ไม่ทราบถึงความต้องการของลูกค้า

4. ปัญหาด้านเทคโนโลยี ผู้ประกอบการยังขาดความสามารถในการเรียนรู้และใช้เครื่องจักรหรือเทคโนโลยี ในการผลิตสินค้าที่พัฒนารูปแบบสินค้าให้ดีขึ้น

5. ปัญหาด้านแรงงาน แรงงานในพื้นที่ที่มีการเลือกงานสูงขึ้น จะไม่ทำงานเสี่ยงอันตรายสกปรก และมีความต้องการทำงานในพื้นที่อื่นมากกว่า ระดับการศึกษาที่สูงจะส่งผลกระทบต่อขาดแรงงานในพื้นที่ ทำให้ต้องอาศัยแรงงานจากพื้นที่ใกล้เคียง หรือแรงงานต่างด้าว

6. ปัญหาด้านการจัดการของผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่การดำเนินงาน โดยระบบครอบครัว ผู้ประกอบการมีข้อจำกัดด้านการศึกษา ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการประกอบการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์

สุทธิ เอกะหิตานนท์และคณะ (2532 : 2-5) ได้ศึกษาการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการและปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภาคเหนือ พบว่า ปัจจัยสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของอุตสาหกรรมขนาดย่อม ในภาคเหนือ ปรากฏว่ามีปัจจัยหรือตัวแปรเพียง 8 รายการเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความเจริญก้าวหน้าอุตสาหกรรมขนาดย่อม และเมื่อใช้สถิติ Cramer's V วิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัจจัยทั้ง 8 นั้นแล้ว ปรากฏว่าสามารถเรียงลำดับความสำคัญปัจจัยดังกล่าวจากสำคัญมากที่สุดไปหาสำคัญน้อยที่สุดได้ดังนี้

1. การประมาณการล่วงหน้าเกี่ยวกับจำนวนสินค้าที่จะขายในแต่ละปี (การประมาณการยอดขาย)

2. การแบ่งหน้าที่ในการบริหารงาน

3. ระยะเวลาในการทำธุรกิจปัจจุบัน

4. การส่งสินค้าไปขายนอกจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของกิจการ

5. การใช้เครื่องจักรในการผลิตสินค้า

6. แหล่งเงินทุนเริ่มแรกของกิจการ

7. การเป็นสมาชิกสมาคม กลุ่ม หรือองค์กร

8. การวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับธุรกิจที่ทำ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจการและการบริหารอุตสาหกรรมขนาดย่อม ที่มีผู้บริหารระดับสูงในการวิจัยนี้คือ ความลำบากในการขายสินค้า การขาดเงินทุนหมุนเวียน การขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจในทุกสาขาและความไม่สามารถที่จะดูแลกิจการได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิผล

สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกรและคณะ (2542 : 1) ได้ศึกษาถึงลักษณะของความต้องการฝึกอบรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคใต้ พบว่า

1. ลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคใต้มีลักษณะที่เฉพาะของกิจการในแต่ละจังหวัด ผู้ประกอบการยังไม่ได้นำการจัดการที่สมัยใหม่เข้ามาใช้ในธุรกิจ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ คือความไม่แน่นอนของธุรกิจ อันเนื่องมาจากสภาพของฤดูกาลและลักษณะธุรกิจ ผู้ประกอบการมีความเชื่อว่าความสำเร็จของธุรกิจได้จากชื่อเสียงของธุรกิจที่สามารถสร้างความประทับใจให้กับลูกค้า ลักษณะเฉพาะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จต้องมีความรู้และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงเชื่อว่าทำเลที่ตั้งเป็นจุดเด่นสำคัญที่ทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ

2. ผู้ประกอบการต้องการฝึกอบรมในหัวข้อการตลาด การจัดการ การผลิต การบัญชีและการเงิน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ พบว่าจังหวัด ประเภทธุรกิจ ผู้ก่อตั้งกิจการ ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ ลักษณะผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจ อนาคตของกิจการ ข้อมูลของผู้ประกอบการสามารถอธิบายถึงความแตกต่างของลักษณะ และความต้องการฝึกอบรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้

สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกรและคณะ (2545 : 1) ประเมินความพร้อมและปัญหาการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในภาคใต้ พบว่าผู้ประกอบการที่มีสถานภาพการสมรส ช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประเมินตนเองว่ามีความพร้อมที่จะเป็นผู้ประกอบการอยู่ในเกณฑ์มาก และปัญหาในการประกอบการที่สำคัญ คือเงินทุนไม่พอ การหาตลาดสำหรับสินค้า และการออกแบบด้านบรรจุภัณฑ์ ทั้งนี้ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพร้อมและปัญหาการประกอบการพบว่าสถานภาพการสมรส อายุ และระดับการศึกษาที่มีผลต่อการประเมินตนเองที่เกี่ยวกับความพร้อมของคุณสมบัติผู้ประกอบการ โดยปัจจัยดังกล่าว ไม่มีผลต่อการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการประกอบการ

จิรวัดนะ สำราญเวทย์ (2542 : 12-19) ได้ศึกษาธุรกิจขนาดเล็กในภาคใต้ พบว่าธุรกิจขนาดเล็กมีอัตราการเจริญเติบโตสูงกว่าธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ โดยอัตราการเจริญเติบโตในภูมิภาคจะต่ำกว่าอัตราการเจริญเติบโตในเขตกรุงเทพมหานครฯ และธุรกิจรายใหม่มักเป็นธุรกิจขนาดเล็กที่มีทุนจดทะเบียนต่ำ ในปี พ.ศ. 2542 พบว่า ทั่วประเทศมีจำนวนธุรกิจขนาดเล็กจดทะเบียนใหม่ถึงประมาณครึ่งหนึ่งของธุรกิจใหม่ทั้งหมด และในจังหวัดสงขลามีธุรกิจที่จดทะเบียนเลิกกิจการทั้งสิ้น 62 ราย ซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 30 ล้านบาท แต่ไม่ปรากฏข้อมูลการจดทะเบียนเลิกดำเนิน

ธุรกิจของกิจการขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าธุรกิจขนาดเล็กมีความอ่อนไหวสูงและอาจประสบความล้มเหลวได้โดยง่าย โดยปัญหาอาจเกิดจากการที่ผู้ประกอบการประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจที่หลากหลาย โดยแบ่งปัญหาออกเป็น 3 ประเด็น คือ ปัญหาของผู้ประกอบการเดิม ปัญหาของผู้ประกอบการรายใหม่ในฐานะผู้นำตลาด และปัญหาของผู้ประกอบการรายใหม่ในฐานะผู้ตาม โดยที่ธุรกิจขนาดเล็กมิได้ประสบปัญหาเฉพาะด้านการเงิน เนื่องจากปัจจัยการขาดสภาพคล่องเท่านั้น แต่ปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุด คือ สภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจที่ทำให้อำนาจซื้อของประชาชนลดลง สถานการณ์ยอคขายของธุรกิจตกต่ำ

อำนาจ แดงเรือ (2537 : 1) ได้ศึกษาแหล่งเงินทุนและตลาดสินเชื่อของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าแหล่งเงินทุนภายนอกที่ใช้ในการแรกเริ่มกิจการของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ได้จากแหล่งเงินทุนในระบบและแหล่งเงินทุนนอกระบบในปริมาณใกล้เคียงกัน โดยส่วนใหญ่ของแหล่งเงินทุนในระบบ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ และแหล่งเงินทุนนอกระบบ ได้แก่ บุคคลในครอบครัวหรือญาติ และแหล่งเงินทุนภายนอกที่ใช้ในการดำเนินกิจการได้จากแหล่งเงินทุนในระบบเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ การศึกษาปัจจัยกำหนดการได้รับสินเชื่อแรกเริ่มกิจการโดยใช้การวิเคราะห์จากสภาพการดำเนินงาน (Logic analysis) นั้น พบว่าปัจจัยกำหนดการได้รับสินเชื่อดังกล่าวที่สำคัญได้แก่ ตลาดแหล่งวัตถุดิบ ประสิทธิภาพ การทำงานของผู้ประกอบการและสภาพของกิจการ และปัจจัยกำหนดการได้รับสินเชื่อในการดำเนินกิจการของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เดียวกันพบว่าปัจจัยกำหนดการได้รับสินเชื่อที่สำคัญได้แก่ ตลาดแหล่งวัตถุดิบสภาพของกิจการอัตราส่วนสินทรัพย์สุทธิต่อหนี้สินทั้งหมดและภูมิฐานะของผู้ประกอบการ สำหรับประเภทอุตสาหกรรมมิใช่ปัจจัยสำคัญ ในการกำหนดการได้รับสินเชื่อ การศึกษาตลาดสินเชื่อของอุตสาหกรรมขนาดย่อม พบว่า ตลาดสินเชื่อมีลักษณะคล้ายตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด โดยผู้ให้กู้มีพฤติกรรมการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวกับตัวผู้กู้และร่วมกันกำหนดอัตราดอกเบี้ยในรูปแบบคาร์เทล (Cartel) แบบไม่เข้มงวด มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลำเอียง (Price discrimination) ทั้งแบบ First และ Second degree price discrimination

เขาวเรศ เห็นชัด (2538 : 1) ได้ศึกษาถึงบทบาทของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในการพัฒนาเศรษฐกิจ จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมขนาดย่อม ในด้านแรงงานโดยภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง รวมถึงมีปัญหาคาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือแรงงานหายาก แรงงานคุณภาพต่ำและแรงงานไม่มีความอดทนในการทำงานอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาการเข้าออกแรงงานบ่อยครั้ง ขนาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ แรงงานหยุดงานบ่อย แรงงานเข้าออกตามฤดูกาลผลิตของโรงงาน แรงงานเข้าออกตามฤดูกาลเก็บเกี่ยวและค่าจ้างแรงงานสูง มีปัญหาในระดับปานกลาง และปัญหาการนัดหยุดงานของแรงงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนปัญหาด้านวัตถุดิบ

มีการขาดแคลนวัตถุดิบ วัตถุดิบมีคุณภาพต่ำ อยู่ห่างไกลโรงงาน ปัญหาด้านเงินทุนมีปัญหาขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยสูง ปัญหาด้านการตลาดมีปัญหาการแข่งขันทางด้านราคาสินค้า ปัญหาค่านิยมของผู้บริโภคไม่แน่นอน การแข่งขันด้านคุณภาพสินค้าและอัตราค่าขนส่งสูง ปัญหาด้านเทคโนโลยีมีปัญหาการขาดความรู้ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีขาดแคลนเครื่องมือเครื่องจักร เครื่องมือเครื่องจักรล้าสมัย และอายุการใช้งานของเครื่องจักรนานเกินไป ปัญหาด้านการบริหารมีปัญหาขาดความรู้และขาดทักษะด้านการบริหารกิจการ ขาดความรู้เรื่องวิธีประหยัดและวิธีลดต้นทุนการผลิตขาดแคลนข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เพื่อช่วยในการตัดสินใจและขาดความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจ ปัญหาด้านการสาธารณสุขโลก เช่น ปัญหาขาดแคลนน้ำ การรับบริการด้านไฟฟ้า บริการด้านโทรศัพท์ และการระบายน้ำทิ้ง ปัญหาทางด้านกฎหมายและทางด้านนโยบายรัฐบาล มีปัญหาการเสียดายภาษีอากรสูง ขาดความรู้เรื่องของระบบการชำระภาษีและนโยบายของรัฐบาลไม่แน่นอน

รัตนา โชติเลอศักดิ์ (2532 : 1) ได้ศึกษาถึงบทบาทด้านข้อมูลทางบัญชีในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของธุรกิจขนาดย่อม : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดพิษณุโลก เกี่ยวกับระบบการบริหารงานของธุรกิจขนาดย่อม การบริหารระบบข้อมูลทางบัญชีของธุรกิจขนาดย่อมและเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการบริหารระบบข้อมูลทางบัญชี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของธุรกิจขนาดย่อม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างธุรกิจขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลกจำนวน 80 รายในประเภทธุรกิจอุตสาหกรรมพาณิชย์กรรมบริหารและเกษตรกรรม พบว่า ธุรกิจขนาดย่อมที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวอย่างส่วนใหญ่ได้จัดทำบัญชีและงบกำไรขาดทุน เสนอต่อทางราชการตามระเบียบข้อบังคับ ธุรกิจขนาดย่อมเกือบทั้งหมดไม่ได้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชีและการเงินที่เสนอต่อทางราชการ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน การประเมินสถานภาพของธุรกิจได้อาศัยสัญชาติญาณของนักธุรกิจ ด้วยข้อมูลไม่เป็นทางการมากกว่าจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีและการเงินตามหลักวิชา

จรัสวรรณ ลิ้มโสภารธรรม (2546 : 51-52) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อในภาคอุตสาหกรรม และผลของมาตรการส่งเสริมด้านเงินลงทุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ศึกษากรณี ธนาคารพาณิชย์ พบว่าปัญหาและอุปสรรคเกิดจาก ปัญหาข้อจำกัดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทำให้การปล่อยเงินกู้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ไม่มีการขยายตัวเท่าที่ควร เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่ยังถูกมองว่าเป็นกลุ่มธุรกิจที่ยังมีความเสี่ยงสูง มีหลักประกันไม่เพียงพอที่จะค้ำประกันภาระหนี้ ขนาดของสินทรัพย์ไม่เข้าเกณฑ์ระบบบัญชีไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์การพิจารณา รวมทั้งมีจุดอ่อนในด้านประสิทธิภาพในการบริหารการตลาด เทคโนโลยีและการแข่งขัน อีกทั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ยังมีปัญหาหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และไม่สามารถปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้

เนื่องจากมีวงเงินน้อยและมีจำนวนรายมาก ทำให้ธนาคารจำเป็นต้องใช้เวลาและบุคลากรจำนวนมาก ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตลอดจนขั้นตอนหลักเกณฑ์ การพิจารณาสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่สอดคล้องกันส่งผลกระทบการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อให้กับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในที่สุด

บุญชัย ชาติชายชุตินา (2539 : 5-98) ได้ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคการพิจารณา ให้สินเชื่อ โดยใช้กรณีศึกษาของ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาบางเมฆ พบว่าการเขียนรายงานเสนอ ความเห็นเกี่ยวกับการขอสินเชื่อ เพื่อเสนอต่อผู้มีอำนาจในการพิจารณาสินเชื่อวิธีการศึกษาเป็นการศึกษา ปฏิกริยาย้อนกลับที่เป็นความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ทางการตลาด, ผู้ช่วยผู้จัดการสาขาและผู้จัดการสาขา โดยมีการออกแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด และได้รับตอบแบบสอบถามกลับคืนมาครบจำนวน 30 ชุด แล้วประมวลผลข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วย ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย หรือมัชฌิมเลขคณิตในการวิเคราะห์ถึงสินเชื่อของธนาคาร โดยอาศัยหลักเกณฑ์ใหญ่ๆ ที่สำคัญที่ใช้ใน การวิเคราะห์สินเชื่อลูกค้า สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ 2) การวิเคราะห์ เชิงปริมาณ การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงคุณภาพสามารถวิเคราะห์ได้โดยอาศัย หลักการของ 3PS และ 5CS สรุปได้ดังนี้ 1) หลักการของ 3PS ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อ การจ่ายชำระหนี้ การป้องกัน ความเสี่ยง 2) หลักการของ 5CS ได้แก่ คุณสมบัติของผู้กู้ ความตั้งใจในการชำระหนี้ เงินทุนของผู้ขอกู้ หลักประกัน สภาพการณ์ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ สามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเภท คือ การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน การวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา ในการจัดทำภาคินพนธ์นี้เพื่อให้ ทราบถึงปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันแล้วแต่ละธนาคารให้ความระมัดระวังใน การปล่อยสินเชื่อ ทั้งนี้เพื่อให้ได้สินเชื่อที่มีคุณภาพและมีความเสี่ยงจาก การปล่อยสินเชื่อน้อยที่สุด

บุญเลิศ เสถียรดี (2541 : 5-82) ได้ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ในการพิจารณาสินเชื่อโดย ใช้กรณีศึกษาของ ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) สาขาภายใน เขตนครหลวง 5 ซึ่งประกอบด้วยสาขา จำนวน 13 สาขา พบว่าปัจจัยภายในเฉพาะบุคคล 3 ประเด็น หลักคือ 1) ความรู้ความเข้าใจในนโยบาย สินเชื่อของธนาคาร 2) ความรู้ความเข้าใจในขอบเขตความรับผิดชอบของงานบริหารสินเชื่อ 3. ความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์สินเชื่อ วิธีการวิจัยเป็นการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านสินเชื่อของธนาคารโดยใช้แบบสอบถามแจกให้กลุ่มประชากรศึกษาตอบ จำนวน 61 ชุด และได้รับ แบบสอบถามคืนมาครบทั้ง 61 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ แล้วนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS/PC ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์แบ่งออกเป็น 2 ตัวแปร คือ 1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาสินเชื่อ 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหา

และอุปสรรคในการพิจารณาสินเชื่อ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยภูมิหลังของเจ้าหน้าที่พิจารณาสินเชื่อไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการพิจารณาให้สินเชื่อ

บุญยิ่ง ค้วงพูล (2543 : 1) ได้ศึกษามาตรการด้านกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า มีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อ SMEs เป็นอุปสรรคทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นหรือไม่มีประสิทธิภาพและไม่มีหลักกฎหมายเฉพาะเพื่อส่งเสริม SMEs ที่ประกอบกิจการรับช่วง ดังนั้น รัฐบาลควรทำการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคซึ่งมุ่งควบคุมกิจการเกินกว่าที่จำเป็น โดยตระหนักถึงผลประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก และออกกฎหมาย เฉพาะเพื่อการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ที่เป็นธุรกิจการรับช่วงอีกฉบับหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จะทำให้การส่งเสริม SMEs มีความสมบูรณ์ สามารถแข่งขันได้อย่างเสรี และเป็นธรรม และกิจการสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง เป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

อุษณีย์ ยศยิ่งยวด และคณะ (2545 : 1-5) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs : ด้านการฝึกอบรม โดยศึกษาความต้องการด้านโครงการฝึกอบรมของผู้ประกอบการใน 4 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก และกลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิก ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจาก 200 สถานประกอบการและจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการจำนวน 15 ท่าน โดยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความต้องการโครงการฝึกอบรม พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการโครงการฝึกอบรมมากที่สุด 10 โครงการ ดังนี้

- 1.1 การบริหารการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน
- 1.2 การบริหารคุณภาพโดยรวม (TQM)
- 1.3 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาองค์กรและทรัพยากรมนุษย์
- 1.4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต
- 1.5 เทคนิคการบำรุงรักษาและการควบคุมมาตรฐาน
- 1.6 การลดความสูญเปล่าในโรงงาน / การผลิต
- 1.7 ระบบภาษีอากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 1.8 การคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์และการวิเคราะห์ต้นทุน
- 1.9 เทคนิคการสอนงาน
- 1.10 การทำงานเป็นทีม

2. สภาพปัญหาที่ผู้ประกอบการประสบปัญหาในการประกอบธุรกิจ พบว่า

2.1 ด้านการบริหารจัดการบัญชี ผู้ประกอบการประสบปัญหาความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุน การคำนวณต้นทุนการจัดทำระบบบัญชีที่ถูกต้อง ด้านขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการทำระบบบัญชี ด้านการคาดการณ์และการประเมินผลทางด้านบัญชี ด้านการจัดทำงบการเงิน การบริหารสินค้าคงคลัง และปัญหาด้านการภาษีการส่งออก การขอคืนภาษีอากร

2.2 ด้านการตลาด ผู้ประกอบการประสบปัญหาด้านเทคนิคการขาย และการทำตลาด ด้านความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจส่งผลต่อการประกอบธุรกิจ การแข่งขันทางการตลาดมีสูง ปัญหาการเจาะตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ ๆ และขาดความรู้ด้านการวิจัยตลาด

2.3 ด้านการเงิน ผู้ประกอบการประสบปัญหาข้อจำกัดของโครงการช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็น NPL ด้านการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ขาดเงินทุนหมุนเวียน และขาดเงินทุนที่จะนำมาพัฒนากิจการ

2.4 ด้านการผลิต ผู้ประกอบการประสบปัญหาขาดการบริหารการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ขาดเทคโนโลยีในการผลิตสินค้าที่ทันสมัย ทำให้สินค้าไม่ได้มาตรฐาน ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต ปัญหาการสร้างความรู้ให้กับบุคลากรในระดับแผนงาน การสอนงาน และปัญหาสินค้าที่ผลิตไม่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศ

2.5 ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้ประกอบการประสบปัญหาด้านบุคลากรมีความรู้ที่น้อย ขาดบุคลากรระดับแผนงาน ขาดการจัดฝึกอบรมที่เป็นระบบและมีคุณภาพจริง ๆ ปัญหาการลาออกของพนักงาน และปัญหาขาดหลักการประเมินหลังการฝึกอบรม

2.6 ด้านระบบสารสนเทศ ผู้ประกอบการประสบปัญหาขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัย ขาดความรู้ในการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารองค์กรและขาดความรู้การสร้างระบบฐานข้อมูล

2.7 ด้านมาตรฐานฝีมือแรงงาน ผู้ประกอบการประสบปัญหาแรงงานขาดการพัฒนาฝีมือแรงงานที่ต่อเนื่อง แรงงานไม่มีความรู้ขั้นพื้นฐานทำให้ยากต่อการพัฒนา และปัญหาขาดแคลนแรงงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน

2.8 ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการประสบปัญหาด้านรูปแบบสินค้าไม่ดึงดูดใจขาดกลยุทธ์ การออกแบบเพื่อขยายตลาด ปัญหาการเลียนแบบสินค้า การพัฒนาด้านการบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย

2.9 ปัญหาด้านอื่น ๆ ได้แก่ปัญหาการติดต่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ ปัญหาข้อจำกัดของกฎระเบียบทางราชการทำให้การดำเนินการล่าช้า ผู้ประกอบการไม่ทราบถึงข้อมูลข่าวสารทางด้านภาษีอากร รวมทั้งการใช้ภาษาอังกฤษ การศึกษาดำรงที่เกี่ยวกับเครื่องจักรและภาษาอังกฤษ เพื่อการติดต่อกับต่างชาติด้วย

3. ความต้องการและข้อเสนอแนะในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผู้ประกอบการ มีแนวความคิดในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาข้อเสนอแนะดังกล่าวเพื่อไปปรับปรุงดังต่อไปนี้

3.1 ความต้องการและข้อเสนอแนะทางด้านพัฒนาบุคลากร ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ ในเรื่องของการพัฒนาบุคลากร โดยต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน การจัดฝึกอบรมและพัฒนาองค์ความรู้ในรูปแบบของการจัดทำองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ และจัดฝึกอบรม

3.2 ความต้องการและข้อเสนอแนะทางการเงิน บัญชี การตลาด และกฎระเบียบของ ทางราชการ

3.3 ความต้องการข้อเสนอแนะทางด้านเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตผู้ประกอบการ ต้องการให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ในการผลิต โดยเน้นองค์ความรู้ที่เป็นการวิจัยและพัฒนาและการนำองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ได้จาก การวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์

สมพิชญ์ วิมลเศรษฐ (2525 : 1) ได้ศึกษาเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ธุรกิจ อุตสาหกรรมของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดแก่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และมักเกิดแก่ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านเทคนิคและการผลิต พบว่าการที่เครื่องจักรอุปกรณ์ไม่อาจทำให้การผลิตสินค้า ที่มีคุณภาพ และปริมาณที่ต้องการทำให้กิจการไม่อาจมีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินงาน ปัญหาด้าน เทคนิคส่วนใหญ่เกิดขึ้น มักจะยากแก่การแก้ไขหรือการแก้ไขจะต้องใช้เงินทุนอีกจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังเกิดจากปัญหาในการจัดซื้อที่ดินที่ตั้งโรงงาน การขออนุญาตการจัดตั้งโรงงาน ทำให้เกิดความล่าช้า ในการลงทุนตามโครงการ ปัญหาเรื่องการกำจัดของเสีย ปัญหาวัตถุดิบไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน การไม่ได้รับข้อมูลทางเทคนิคอย่างเพียงพอ การสร้างแบบโรงงานที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดปัญหา การขนถ่ายภายในโรงงาน ก่อให้เกิดต้นทุนการผลิตสูงและการใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคเกินความจำเป็น ขาดมาตรฐานในการวัดคุณภาพสินค้าทำให้เกิดอัตราสูญเสียสูง

2. ปัญหาด้านการตลาดและการขาย พบว่าประมาณการด้านความต้องการซื้อหรือคาดคะเน ความต้องการทางด้านการตลาดผิดพลาด ปัญหาด้านการแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศ ไม่สามารถเข้าสู่ การแข่งขันระดับนานาชาติไม่สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน

3. ปัญหาด้านการเงินและเงินลงทุน พบว่าประมาณจำนวนเงินลงทุนและเงินทุนหมุนเวียน ที่ต้องการใช้ในกิจการต่ำเกินไป การนำเงินทุนไปใช้ผิดประเภท การใช้จ่ายเกินตัว

4. ปัญหาด้านการจัดการและบุคลากร พบว่าผู้บริหารกิจการขาดประสบการณ์ความรู้ และ ความสามารถ ขาดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารกิจการมองข้ามความสำคัญของการบริหารงานอย่างมีระบบและมีแบบแผน ผู้บริหารขาดแนวความคิดด้านต้นทุนและกำไร

อาณัติ ประภาสวัตดี (2543 : 1) ได้เขียนบทความเรื่องโครงการลดต้นทุนการผลิตอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่าปัญหาและอุปสรรคของ SMEs ได้แก่ อุปสรรคด้านเทคนิค ด้านแผนการลงทุน ด้านการเงิน ล้วนเป็นอุปสรรคต่อ SMEs ทั้งสิ้นดังนั้นเพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว มีการให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีการลดต้นทุน ได้นำอุปกรณ์ประหยัดพลังงานไฟฟ้า เช่น เครื่องควบคุมความเร็วของมอเตอร์ อุปกรณ์ปรับระดับแรงดัน บัลลาสต์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ มาใช้ในกิจการทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนได้ทางหนึ่ง

2. ปัญหาทางด้านเทคนิค ได้ให้เงินสนับสนุนการช่วยเหลือแบบให้เปล่า เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการตรวจวัดพลังงานในระบบที่ปรับปรุงแก้ไขที่ปรึกษา พลังงานที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานอุตสาหกรรม

3. ปัญหาด้านการเงิน ให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกสถาบันการเงินที่ตนเองเคยใช้บริการในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

ศูนย์ธุรกิจเอและแอล (A and L business center, 2544 : 28) ได้ศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเขตโลรี (Survey of small and medium enterprises of the Lori region) พบว่าผู้ที่ทำธุรกิจในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะต้องมึทักษะความรู้ด้านเศรษฐกิจและการเงิน รวมทั้งมีทักษะทางการบริหารจัดการเป็นเครื่องมือให้องค์กรดำเนินธุรกิจประสบผลสำเร็จ ตลอดจนไม่ได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการทำธุรกิจ และไม่ได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ติดต่อสื่อสารระดับนานาชาติ และได้เสนอแนะถึงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการอบรมหลักสูตรเฉพาะกิจ

โจซีและโรเบิร์ต (Josee and Robert, 2001 : 1) ได้ศึกษาด้านการเงิน ความพึงพอใจ ความสำเร็จด้านความรู้และความต้องการ ของวิสาหกิจแคนาดา (Financing Canadian SMEs : satisfaction, access, knowledge and needs) สรุปว่าปัญหาสำคัญของรัฐบาลแคนาดาคือต้องการแก้ปัญหาอุตสาหกรรมภายในประเทศ ด้วยการสนับสนุนด้านเงินทุน โดยมุ่งให้เกิดความเข้าใจในปัญหาทางการเงินของ SMEs โดยสั่งการให้สถาบันวิจัย ได้สำรวจและให้ความรู้แก่ผู้บริหารได้เข้าใจในเรื่องของการบริหารการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. SMEs ได้เข้าสู่แหล่งข้อมูลทางการเงินที่มีความแตกต่างกัน ตั้งแต่ธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้น เจริญเติบโต และขยายส่งออก ในขณะที่ให้ความสำคัญกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า

2. รูปแบบพฤติกรรมของผู้ประกอบการระหว่างหาแหล่งเงินทุน

3. ความรู้ของผู้ประกอบการในการหาแหล่งเงินทุน

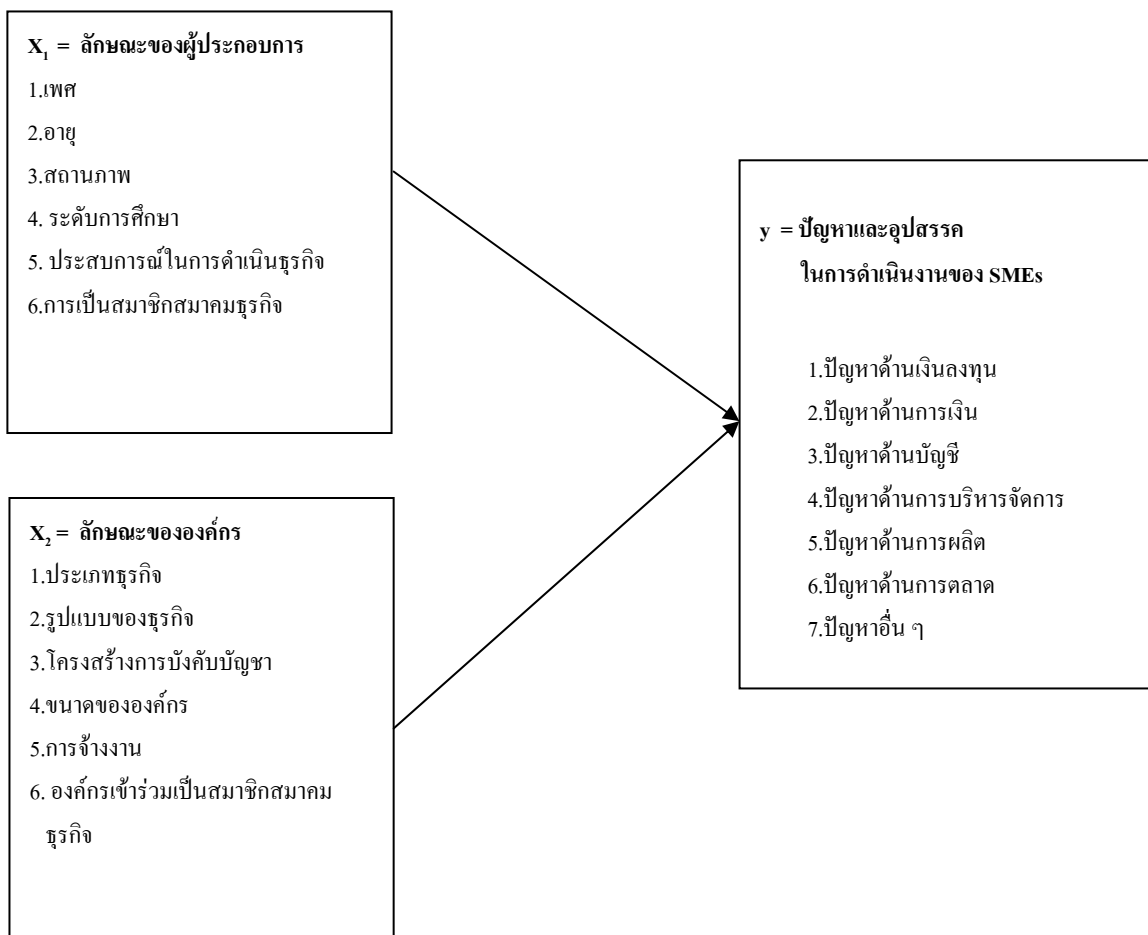
4. ความพึงพอใจของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการได้รับเงินทุน

5. ความสามารถของผู้ประกอบการในการหาแหล่งเงินทุนเพื่อขยายโครงการ
6. ประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางการเงินของ SMEs

พี.เอ. จูเลียน และคณะ (P.A.Julien and co-ordinator, 2001 : 1) ได้ศึกษาเรื่องโลกการแข่งขันด้านสิ่งแวดล้อมของวิสาหกิจ (Overall competitiveness of SMEs in the context of globalization) โดยงานวิจัยนี้จะพิจารณาถึงทฤษฎีที่อธิบาย SMEs มีสมมติฐานจากการพิจารณาโรงงานที่มีพฤติกรรมภายในแต่มีผลกระทบกับเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเครือข่ายสารสนเทศ ส่วนแรกจะวิเคราะห์การพัฒนาการส่งออกของ SMEs ในระดับนานาชาติ ส่วนที่ 2 การตรวจสอบกฎหมายของการส่งออกเพื่อช่วยเหลือ SMEs ส่วนที่ 3 การใช้ประโยชน์จากที่อยู่ และข้อจำกัดในการทำลยุทธ์กับพันธมิตรกับตลาดระดับนานาชาติ และส่วนสุดท้ายการศึกษาผลกระทบเกี่ยวกับการควบคุมการทำงานตามขั้นตอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรอิสระซึ่งประกอบด้วย x_1 คือ คุณลักษณะของผู้ประกอบการ และ x_2 คือ ลักษณะขององค์กร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y คือ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้ประกอบการจะมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมากขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้ประกอบการและลักษณะขององค์กรเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยมีสมมติฐานเบื้องต้นว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจมากจะประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ น้อยกว่าผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์น้อยกว่า หรือองค์กรขนาดใหญ่กว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ น้อยกว่าองค์กรขนาดเล็ก เป็นต้น

$$y_k = f(x_{1i}, x_{2j}); \quad \begin{matrix} i = 1, 2, 3, \dots, m \\ j = 1, 2, 3, \dots, n \\ k = 1, 2, 3, \dots, l \end{matrix}$$

โดยที่ y กับ x มีความสัมพันธ์ในลักษณะเชิงเส้น

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลา
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา
3. ศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในจังหวัดสงขลา

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจมากจะประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ น้อยกว่าผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์น้อยกว่า
2. ลักษณะขององค์กรที่มีขนาดใหญ่กว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ น้อยกว่าองค์กรขนาดเล็ก

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบลักษณะปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ด้านเงินลงทุน ด้านการเงิน ด้านบัญชี ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และปัญหาอื่น ๆ
2. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดระดับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้หาทางป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาในการดำเนินงาน
3. เพื่อทราบความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในจังหวัดสงขลา
4. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะทางสถาบันการเงินในการช่วยเหลือทางด้านสินเชื่อต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งได้ทราบถึงปัญหาด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 ราย จากธุรกิจ 4 ประเภท คือการผลิต 83 ราย การบริการ 113 ราย การค้าส่ง 12 ราย และการค้าปลีก 169 ราย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือที่เรียกว่า SMEs ซึ่งย่อมาจาก Small and medium enterprises ได้แก่ ประเภทกิจการที่มีลักษณะต่อไปนี้

1.1 กิจการวิสาหกิจขนาดย่อม

1.1.1 กิจการประเภทผลิตสินค้า ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 50 ล้านบาท

1.1.2 กิจการประเภทให้บริการ ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน สินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

1.1.3 กิจการประเภทการค้าส่ง ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 25 คน สินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

1.1.4 กิจการประเภทการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 15 คนสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

1.2 วิสาหกิจขนาดกลาง

1.2.1 กิจการประเภทผลิตสินค้า มีจำนวนการจ้างงาน 51-200 คน สินทรัพย์ถาวรมากกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

1.2.2 กิจการประเภทการให้บริการ มีจำนวนการจ้างงาน 51-200 คน สินทรัพย์ถาวรมากกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

1.2.3 กิจการประเภทการค้าส่ง มีจำนวนการจ้างงาน 26-50 คน สินทรัพย์ถาวรมากกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

1.2.4 กิจการประเภทการค้าปลีก มีจำนวนการจ้างงาน 16-30 คน สินทรัพย์ถาวรมากกว่า 30 แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

2. ประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความหมายครอบคลุมกิจการ 4 ประเภท ได้แก่

2.1 กิจการผลิต ประกอบด้วยการผลิตภาคอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และอากรวมไปถึงการผลิตภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะกิจการแปรรูปการเกษตร

2.2 กิจการบริการ ประกอบด้วยกิจการที่สนับสนุนการผลิต การค้า การอำนวยความสะดวกต่อการผลิต การค้าและการบริโภค เช่น การโรงแรม การท่องเที่ยว การซ่อมบำรุง การขนส่ง การบริการเสริมสวย เป็นต้น

2.3 กิจการค้าส่ง หมายถึงกิจกรรมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และกรรมทั้งปวง ที่เกิดขึ้น โดยตรงเกี่ยวกับการจำหน่ายหรือการบริการที่ให้อีกกิจการที่ซื้อไปเพื่อขายต่อ หรือเพื่อนำไปใช้ในทาง อุตสาหกรรม

2.4 กิจการค้าปลีก หมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายสินค้าหรือบริการ โดยตรง แก่ผู้บริโภคคนสุดท้ายเพื่อการใช้ส่วนตัวไม่ใช่เพื่อธุรกิจ

3. ปัญหาและอุปสรรค หมายถึงสภาพการบริหารงานที่เกิดขึ้นจริงและไม่ตรงกับสภาพความต้องการตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4. ลักษณะขององค์กร

4.1 โครงสร้างการบังคับบัญชา หมายถึงการแบ่งสายงานการบังคับบัญชาภายในองค์กร ในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4.2 ลักษณะการดำเนินธุรกิจ หมายถึงรูปแบบการจัดตั้งสถานที่ประกอบการตามกฎหมาย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ บุคคลธรรมดา และนิติบุคคล

5. ผู้ประกอบการ หมายถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนธุรกิจ การค้ากับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสงขลา